

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΟΛΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ
ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΩΝ Ε΄ & ΣΤ΄ ΤΑΞΕΩΝ**

**Όλα τα Προγράμματα παρέχονται δωρεάν
Περίοδος υποβολής αιτήσεων συμμετοχής
Τετάρτη 9 Νοεμβρίου – Παρασκευή 16 Δεκεμβρίου 2022
Έναρξη Προγραμμάτων Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2023**

Γ Λ Ω Σ Σ Α

ΠΑΙΔΑΚΙ, ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΟΥΜΕ ΛΕΞΕΙΣ;

Διαπολιτισμική επικοινωνία: Χτίζω σχέσεις με λέξεις

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγήτρια: Φλώρα Βλάχου, Υποψήφια Διδάκτωρ Φιλολογίας ΕΚΠΑ

Οι σχολικές τάξεις, ήδη από τη βασική βαθμίδα εκπαίδευσης, έχουν διανθιστεί με μαθητές διαφορετικής γλώσσας, κουλτούρας και ιδεών. Κάθε παιδί φέρνει στο σχολείο, εκτός από τη σχολική του τσάντα, μια γλωσσική και πολιτισμική ταυτότητα. Είναι γνωστό ότι η συνύπαρξη ανομοιογενών πολιτισμικά και γλωσσικά στοιχείων, ιδιαίτερα όταν αυτά έχουν μεγάλη απόκλιση μεταξύ τους, δεν ευνοεί την αρμονική συνύπαρξη, διαμορφώνει άνισες σχέσεις εξουσίας μέσα στο σχολικό περιβάλλον (αίθουσα, προαύλιος χώρος, ώρα διαλείμματος) και, τελικά, επηρεάζει τη μαθησιακή διαδικασία αλλά και την επικοινωνία των παιδιών μεταξύ τους. Προκειμένου να συνυπάρξουμε στον εκπαιδευτικό χώρο, οφείλουμε να αναδείξουμε τις γλωσσικές εκείνες διαφορές που αντανάκλουν στερεοτυπικές αντιλήψεις για τον εαυτό μας και τον «άλλον» και να προσπαθήσουμε να χειριζόμαστε τη γλώσσα με ευαισθησία και επίγνωση.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο τα στερεότυπα εκφράζονται γλωσσικά, στον βαθμό που επηρεάζουν την επικοινωνία των μελών μιας σχολικής εν προκειμένω ομάδας και στην απόπειρα εξάλειψής τους. Η προσέγγιση του προγράμματος είναι αμιγώς βιωματική και διαπολιτισμικά προσανατολισμένη.

Εξέλιξη του προγράμματος

- Βιωματικές τεχνικές αναγνώρισης των γλωσσικών στερεοτύπων σε περιβάλλον τάξης (προσομοιωτικά σενάρια, παιχνίδια ρόλων)
- Ομαδοσυνεργατικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην αύξηση της γλωσσικής επίγνωσης, οδηγούν σε αναστοχασμό για τη γλώσσα, τις λέξεις και τη δύναμη που έχουν στους ανθρώπους, στις σχέσεις με αυτούς και στις σκέψεις μας γι' αυτούς

- Στρατηγικές κατασκευής «Λεξικού» που σκέφτεται και καταλαβαίνει: βρίσκουμε και προσθέτουμε λέξεις που δεν πληγώνουν τον εαυτό μου και δεν προσβάλλουν το άλλο παιδί

Στόχοι του προγράμματος

- ✓ να αναδειχθούν τα γλωσσικά στερεότυπα, λανθάνοντα και μη, και να καλλιεργηθεί μια κριτική στάση απέναντι στη χρήση της γλώσσας, αξιοποιώντας τις αναπαραστάσεις των γλωσσικών μαθημάτων
- ✓ να αναπτυχθεί η γλωσσική ενσυναίσθηση των μαθητών, η λεξική τους ευρηματικότητα, ώστε να αναθεωρήσουν τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνουν την άποψή τους τόσο για τον εαυτό τους όσο και για τον «άλλον»
- ✓ να ενδυναμωθεί η έννοια της «ατομικής» και «συλλογικής» ταυτότητας, να εκπαιδευτούν στο πώς τα γλωσσικά εργαλεία κατασκευάζουν την αυτοεικόνα μας και την εικόνα του «άλλου»

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Η ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ

(Ε΄ τάξη) Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγήτρια: Ειρήνη Πάνου, Δρ. Βυζαντινολόγος

Σκοπός του προγράμματος είναι η κατανόηση εκ μέρους των μαθητών των δομών της έκφρασης της εικονομαχικής έριδας τόσο από πλευράς τέχνης όσο και από τις γραπτές μαρτυρίες.

Στόχος του προγράμματος: Η παράλληλη παρουσίαση κειμένων και τέχνης βοηθά τους μαθητές να κατανοήσουν πώς απεικόνισαν οι Βυζαντινοί τις μεγάλες θρησκευτικές αλλαγές αλλά και τον ρόλο της τέχνης να δομήσει οπτικά το χριστιανικό δόγμα που αποκρυσταλλώθηκε κατά τη διάρκεια της ταραχώδους αυτής περιόδου.

Εξέλιξη του προγράμματος

Το πρόγραμμα ξεκινάει με την παρουσίαση της εικόνας η «Κυριακή της Ορθοδοξίας» και εφορμώμενοι από την επεξηγηματική παρουσίαση των εικονογραφικών στοιχείων της, θα ανάγουμε το περιεχόμενό της στις θεολογικές εξελίξεις που κυριάρχησαν πριν, κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος της Εικονομαχίας το 843. Γιατί, για παράδειγμα, απεικονίζεται η Θεοτόκος Βρεφοκρατούσα κατά τον εορτασμό της οριστικής αναστήλωσης των εικόνων στο Βυζάντιο; Ποιος ο ρόλος της Παναγίας και γιατί είναι σημαντική η θέση Της ως μητέρας; Ποιες οι ρίζες του φαινομένου και τι μας λένε τα κείμενα για τους εικονόφιλους και τους εικονοκλάστες; Ποιοι πήραν αποφάσεις για τη λατρεία ή όχι των εικόνων και πού το εντοπίζουμε στην εικόνα, την οποία θα χρησιμοποιήσουμε ως παράδειγμα;

Δραστηριότητα: Η δραστηριότητα έχει ως στόχο τη βιωματική προσέγγιση του φαινομένου μέσα από τη συμμετοχική διαδικασία. Οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες,

τους εικονομάχους και τους εικονοκλάστες ενώ προεδρεύει ο Πατριάρχης και μια Αυτοκράτειρα. Η υπόλοιπη τάξη είναι οι κριτές. Οι δύο ομάδες εκθέτουν τις απόψεις τους μέσα από κάρτες που θα τους έχουν δοθεί και οι κριτές θα κρίνουν ποιος έχει δίκιο, και την άποψή τους θα αποδεχθεί (ή όχι) ο Πατριάρχης και η Αυτοκράτειρα, η οποία και θα εκδώσει το αυτοκρατορικό διάταγμα.

Άραγε, ποια άποψη θα επικρατήσει;

ΈΝΑ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Από τα βάθη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας στη Μικρασιατική Καταστροφή (ΣΤ΄ τάξη) Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγητής: Δημήτρης Μπαχάρας, Δρ. Ιστορίας, Διδάσκων του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του Ιονίου Πανεπιστημίου, Υπεύθυνος ιστορικών αρχείων ΕΛΙΑ-MIET

Πώς ζούσαν οι Έλληνες τα χρόνια πριν την Επανάσταση; Γιατί έγινε η Επανάσταση; Ποιος ήταν ο βασιλιάς Όθωνας, ο Χαρίλαος Τρικούπης, ο Ελευθέριος Βενιζέλος; Πώς χρεωκόπησε η χώρα το 1893; Πολέμησαν οι Έλληνες στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο; Τι ήταν τα πολεμικά Παναθήναια; Γιατί οι Έλληνες βρέθηκαν στη Μικρά Ασία; Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που θα συζητηθούν με τους μαθητές προκειμένου να καλλιεργηθεί η αναζήτηση, η κριτική σκέψη και ο διάλογος, ώστε τα παιδιά να έρθουν σε μια πρώτη επαφή με τα πραγματικά εργαλεία του ιστορικού, που απέχουν πολύ από την ξερή αφήγηση γεγονότων.

Σκοπός του προγράμματος είναι να γνωρίσουν οι μαθητές με έναν σύντομο και περιεκτικό τρόπο τη νεότερη ιστορία της Ελλάδας μέσα από μια δυναμική, αντιπαραθετική και πολυδιάστατη ανάγνωση μιας ολόκληρης εποχής, που πολλές φορές έρχεται σε επαφή με το παρόν και το μέλλον.

Μέθοδοι/Εργαλεία

- Διαδραστικά παιχνίδια αναγνώρισης προσώπων μεγάλων φυσιογνωμιών της ελληνικής ιστορίας
- Τοποθέτηση σημείων μαχών-σημαντικών γεγονότων σε (διαδραστικούς) χάρτες, ζωγραφικών ή και θεατρικών αναπαραστάσεων
- Χωρισμός ομάδων για δράσεις όπως αναζήτηση στο διαδίκτυο πληροφοριών ή πηγών ή βιβλίων σχετικών με τα θέματα του προγράμματος
- Προβολή ολιγόλεπτων ντοκιμαντέρ, αρχαιακού, φωτογραφικού και άλλου υλικού από τα αρχεία του ΕΛΙΑ-MIET

Εξέλιξη του προγράμματος

- Η προεπαναστατική Ελλάδα, η Φιλική Εταιρεία, οι αιτίες ξεσπάσματος της Επανάστασης του '21, οι δύο εμφύλιοι πόλεμοι, τα πρώτα δάνεια.
- Η βασιλεία του Όθωνα, η Μεγάλη Ιδέα, οι Έλληνες πολιτικοί

- Η βασιλεία του Γεωργίου Α΄, ο Χαρίλαος Τρικούπης και η οικονομία
- Η χρεοκοπία του 1893 και ο πόλεμος του 1897
- Η άγνωστη δεκαετία του 1900
- Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, οι Βαλκανικοί Πόλεμοι και αλλαγή του πολιτικού και κοινωνικού τοπίου
- Η ελληνική ιστορία του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, ο Εθνικός Διχασμός, ο Βενιζέλος και ο βασιλιάς Κωνσταντίνος, οι Αγγλογάλλοι στη Μακεδονία και ο χωρισμός της Ελλάδας στα δύο
- Η Μικρασιατική εκστρατεία και η Καταστροφή

Υλικό προγράμματος

Αρχαικό υλικό όπως απόρρητα τηλεγραφήματα, κρυπτογραφημένα μηνύματα και αλληλογραφία μεταξύ σημαντικών προσώπων, αφίσες πολέμου και θεατρικών παραστάσεων, ιστορικοί χάρτες, φωτογραφίες, ντοκιμαντέρ.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Ι Κ Α

«ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ» Διασύνδεση μαθηματικών, επιστήμης και τεχνολογίας μέσα από μηχανικές κατασκευές στο πνεύμα του STEM

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 90΄

Επιστημονικοί υπεύθυνοι: Άρης Μαυρομμάτης, Μαθηματικός, Διδάσκων στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Απόστολος Παπανικολάου, Μαθηματικός, Ερευνητής της Διδακτικής Μαθηματικών Msc

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα **«ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ»** είναι μια διαθεματική εκπαιδευτική πρόταση, στο πλαίσιο και τη γενικότερη αντίληψη της διεθνούς εκπαιδευτικής πρακτικής, γνωστής με το ακρωνύμιο **STEM**, όπου αυστηρές επιστημονικές έννοιες από την επιστήμη (Science), την τεχνολογία (Technology), τη μηχανική (Engineer) και τα μαθηματικά (Mathematics) προσεγγίζονται συνδυαστικά και χωρίς σύνορα. Η γενικότερη ιδέα της σύγχρονης αντίληψης του STEM έχει τις ρίζες της στην Προσωκρατική Φιλοσοφική σκέψη, όπου η γνώση δεν περιχαρακωνόταν σε τομείς, αλλά αποτελούσε συνισταμένη των τομέων αυτών μέσα από την διαρκή αλληλεπίδρασή τους. Ο όρος STEM έχει προταθεί το 2000 από το Εθνικό Ίδρυμα Επιστημών (NSF) των ΗΠΑ, ως εκπαιδευτικό μεταρρυθμιστικό πρότυπο διδασκαλίας και έχει την ευελιξία να προσαρμόζεται στα διαφορετικά πολιτιστικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα του κάθε τόπου, χωρίς να απομακρύνεται από τον κύριο στόχο του που είναι η απόκτηση ουσιαστικής γνώσης.

Εξέλιξη του προγράμματος

Οι μαθητές εργάζονται ομαδοσυνεργατικά σε ομάδες. Κάθε ομάδα έχει στη διάθεσή της από μια συσκευασία με το ίδιο εκπαιδευτικό υλικό.

Χρησιμοποιώντας ειδικά λειτουργικά συστήματα δόμησης, κατασκευάζουν μηχανικά συστήματα και εξερευνούν τον τρόπο λειτουργίας τους.

Ανακαλύπτουν νόμους που διέπουν τη Μηχανική, την Ακουστική και τον Ηλεκτρισμό, ξεκινώντας πάντα μέσα από μια διαισθητική αντίληψη για τα φυσικά φαινόμενα. Η κίνηση, η δύναμη, η ισορροπία, οι μοχλοί, τα γρανάζια, η περιοδικότητα είναι κάποια από τα θέματα τα οποία μελετούν.

Η ανάγκη βαθύτερης κατανόησης και πρόβλεψης της τελικής κατασκευής, αναδεικνύει ως φυσική αναγκαιότητα τη μαθηματική μοντελοποίηση, εισάγοντας έτσι τους διδασκόμενους σε βασικές έννοιες των μαθηματικών, που αναδεικνύονται με απόλυτα φυσιολογικό και βιωματικό τρόπο.

Μέσα από τα διαδοχικά βήματα που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της κατασκευής τους:

- βιώνουν τη χαρά της δημιουργίας
- αντιλαμβάνονται την αναγκαιότητα του κάθε επόμενου βήματος, το οποίο θα πρέπει να στηρίξουν λογικά, συγκροτώντας έγκυρους και ορθούς συλλογισμούς
- ανακαλύπτουν τη γνώση μέσα από μια βιωματική διαδικασία
- κατανοούν την αναγκαιότητα της θεωρίας στην οποία οφείλει να επεκτείνεται οτιδήποτε εμπειρικό προκειμένου να έχει καθολική ισχύ.

Στόχοι του προγράμματος

Ο στόχος αυτού του προγράμματος είναι να εισάγει τους μαθητές με βιωματικό τρόπο και μέσα από ένα παιγνιώδες, διαδραστικό και ευχάριστο περιβάλλον σε κατάλληλα επιλεγμένες για την ηλικία τους επιστημονικές έννοιες.

Χ Η Μ Ε Ι Α

ΟΙ ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 - 90΄

Σχεδιασμός – Υλοποίηση: Ευδοκία Πατσιλινάκου, Χημικός, Phd

Το νερό υπάρχει παντού γύρω μας, στη φύση αλλά και στο σώμα μας. Το ανθρώπινο σώμα αποτελείται κατά το 70% από νερό. Ο χημικός του τύπος είναι H_2O και τα μόριά του συνδέονται μεταξύ τους με δεσμούς υδρογόνου. Είναι ουσία άχρωμη, διαφανής σε μικρά πάχη, άοσμη, άγευστη και, υπό κανονικές συνθήκες θερμοκρασίας και πίεσης, υγρή. Παρουσιάζει ιδιαιτερότητες ως προς τις φυσικές του ιδιότητες και έχει αρκετά υψηλή θερμοχωρητικότητα. Το νερό είναι άριστος πολικός διαλύτης, γι' αυτό διαλύει μεγάλο πλήθος ουσιών, στερεών, υγρών ή αερίων.

Ένα μικρό πλαστικό μπουκάλι νερού, του μισού λίτρου, λίγα παγάκια, λίγο καυτό νερό, ένα πώμα και μερικά κλασικά πειράματα, είναι αρκετά για πολλές εύστοχες παρατηρήσεις και διαπιστώσεις από τους μικρούς μαθητές που ανακαλύπτουν τον μαγικό κόσμο των Φυσικών Επιστημών. Τα πειράματα αυτά αναφέρονται στις πολλαπλές μεταμορφώσεις του νερού, αλλά και στην ύπαρξη του ατμοσφαιρικού αέρα, ο οποίος αν και άορατος, δηλώνει

δυναμικά την παρουσία του. Στην εργασία αυτή παρουσιάζουμε πειράματα, με τα οποία εξηγείται η εξάρτηση της κινητικής ενέργειας των μορίων από τη θερμοκρασία, η πίεση και τα αποτελέσματά της, η διαφορά μεταξύ ατμού και αερίου και η μετατροπή από τη μία φυσική κατάσταση της ύλης στην άλλη. Επίσης παρουσιάζονται φυσικές ιδιότητες του νερού, όπως είναι η επιφανειακή τάση, και τα τριχοειδή φαινόμενα. Ανακαλύπτουμε γιατί οι σταγόνες είναι σφαιρικές, γιατί τα έντομα περπατάνε στο νερό και πού οφείλεται η πίεση των αερίων. Οι μαθητές έχουν συγκροτήσει ομάδες συνεργασίας και η κάθε ομάδα περιγράφει τις εμπειρίες της, με τον δικό της μοναδικό τρόπο!

Εφαρμογή - Πειράματα

Το κόλπο με το νερό που δεν πέφτει

Γιατί τα έντομα περπατάνε στην επιφάνεια του νερού;

Γιατί οι σταγόνες είναι σφαιρικές;

Ποιος κερδίζει τη μάχη; Το νερό ή ο αέρας;

Β Ι Ο Λ Ο Γ Ι Α

ΚΙ ΟΜΩΣ ΤΟ DNA ΤΑΞΙΔΕΥΕΙ...

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγήτρια: Ελένη Κόνιαρη, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, Μοριακή Βιολόγος

Στην ιστορία της γενετικής πληροφορίας το DNA ανακαλύφθηκε σχεδόν ταυτόχρονα με τη Θεωρία της Εξέλιξης και τους νόμους του Mendel. Παρ' όλα αυτά, ακόμη και στις αρχές της δεκαετίας του '50, σχεδόν όλοι πίστευαν ότι οι πρωτεΐνες είναι τα μόρια μεταφοράς και μεταβίβασης της γενετικής πληροφορίας. Το κάθε άτομο περιέχει DNA από τον πατέρα του και τη μητέρα του, και εκείνοι με τη σειρά τους το DNA των δικών τους γονέων, γεγονός που μοιάζει σαν να είναι όλοι οι άνθρωποι, ζώντες και μη, συνδεδεμένοι με μια αόρατη κλωστή, που μεταφέρεται από γενιά σε γενιά. Αν επεκτείνει κανείς αυτή τη νοητή κλωστή στο παρελθόν, θα φθάσει σε έναν κοινό πρόγονο του ανθρώπου με τα άλλα πρωτεύοντα θηλαστικά. Στο πρόγραμμα αυτό θα περιγραφεί ο τρόπος και η σημασία ανακάλυψης του DNA, ποια διαδρομή ακολουθεί, ποιο προσορισμό έχει και γιατί είναι τόσο σημαντικό για τον άνθρωπο και για τους υπόλοιπους οργανισμούς.

Εξέλιξη του προγράμματος: Αρχικά, θα πραγματοποιηθεί ένας διάλογος με ερωτήσεις-απαντήσεις ώστε να γίνει η εισαγωγή της έννοιας με τη συμμετοχή των παιδιών. Μέσα από ειδικές παρουσιάσεις και βίντεο με θέματα όπως δομή του DNA, γενετικό υλικό, κυτταρική διαίρεση, αναπαραγωγή θα εστιάσουμε στον συναρπαστικό τρόπο ανακάλυψής του αλλά και στη διαδρομή που κάνει, ενώ μέσα από το παιχνίδι που θα περιλαμβάνει σταυρόλεξο, παζλ, κάρτες, κρυπτόλεξο, οι μαθητές θα έχουν την ευκαιρία να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους. Σε δεύτερο στάδιο και με τη βοήθεια οπτικοακουστικού υλικού θα κατανοήσουν τη λειτουργικότητα του νουκλεϊκού οξέος, των κυτταρικών οργανιδίων και όλου του

κυττάρου, και σε συνδυασμό με ζωγραφική και χειροτεχνία θα μπορούν να αποτυπώσουν σε πραγματικό χρόνο το γραμμικό αυτό μεγαλομόριο.

Στόχοι του προγράμματος

- ✓ Θα αποτυπώσουμε τη δομή του DNA
- ✓ Θα γνωρίσουμε πώς λειτουργεί και ποιος είναι ο ρόλος του
- ✓ Θα ανακαλύψουμε από πού ξεκινάει, πού καταλήγει και με ποιο τρόπο
- ✓ Θα ανακαλύψουμε αν όλοι οι οργανισμοί έχουν το ίδιο DNA ή διαφορετικό, και σε τι βαθμό αυτή η διαφοροποίηση συμβάλλει στην εξέλιξή τους

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ – ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ-ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ

ΤΑ ΡΟΜΠΟΤ ΜΑΣ ΒΟΗΘΟΥΝ ΝΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΨΟΥΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ!

Ομάδα 20-30 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγητές: Δρ. Θαρρενός Μπράτισης, Καθηγητής Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας
Δημήτρης Ζιούζιος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Ρομποτικής Πανεπιστημίου Δυτικής
Μακεδονίας

Η ρομποτική αποτελεί έναν απολαυστικό τρόπο εκπαίδευσης για πολλά γνωστικά αντικείμενα όπως μαθηματικά, φυσική, ιστορία, ξένες γλώσσες, αλλά και μαθήματα της μη τυπικής εκπαίδευσης όπως θέματα για το περιβάλλον. Επίσης βοηθά στην ανάπτυξη της συνεργασίας και της κριτικής σκέψης και μιας σειράς άλλων ικανοτήτων. Μέσα από έναν πρωτότυπο τρόπο, όπου ο εκπαιδευτής και οι εκπαιδευόμενοι συνεργάζονται, σκέφτονται και προτείνουν, αποκτούν γνώσεις και αναπτύσσουν νέες δεξιότητες.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα αναφέρεται στην προστασία του περιβάλλοντος και το πως μπορεί ο καθένας και η καθεμία να συμβάλει με τον δικό του τρόπο στην αειφόρο ανάπτυξη. Οι μαθητές εφόσον τους έχει γίνει μια σύντομη παρουσίαση σχετικά με το περιβάλλον τους δίνεται ο χρόνος να σκεφτούν σε ομάδες (των 5-6 ατόμων), να σκεφτούν τη δική τους λύση. Στη συνέχεια τους παρουσιάζονται προτυποποιημένες ρομποτικές λύσεις και καλούνται σε μικρές ομάδες να πειραματιστούν με τις λειτουργίες τους και να αναγνωρίσουν σε ποια περιβαλλοντική παράμετρο/πρόβλημα αντιστοιχούν. Τέλος, καλούνται να προτείνουν βελτιώσεις για κάθε ρομποτική κατασκευή.

Μέσα από την βιωματική προσέγγιση και τη συμμετοχή οι μαθητές αντιμετωπίζουν ένα πραγματικό πρόβλημα στο οποίο θα πρέπει να σκεφτούν δικές τους, να εξετάσουν και να βελτιώσουν προτεινόμενες λύσεις.

Εξέλιξη του προγράμματος

- Πραγματοποιείται μια σύντομη αναφορά στο πρόβλημα του περιβάλλοντος και στο ερώτημα το οποίο καλούνται να απαντήσουν οι μαθητές. Θα αξιοποιηθεί ένα ρομπότ που σχεδιάστηκε ειδικά από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

- Οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες (των 5-6 ατόμων) και τους δίνεται χρόνος να σκεφθούν αναλόγως με τα υλικά (hardware) που έχουν να δώσουν τη δική τους λύση (θα τους δοθεί ένα φύλλο εργασίας)
- Οι ομάδες εξετάζουν μια σειρά από έτοιμες, προτεινόμενες λύσεις και πειραματίζονται με αυτές, με την βοήθεια των εκπαιδευτών.
- Η κάθε ομάδα συσκέπτεται για να προτείνει βελτιώσεις σε κάποια από τις προτεινόμενες λύσεις

Στόχοι του προγράμματος

- ✓ Να αναδειχθούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που υπάρχουν
- ✓ Να αντιληφθούν οι ίδιοι οι μαθητές τη σημαντικότητα του συνόλου και του ατόμου ξεχωριστά, ως παράγοντα επηρεασμού του περιβάλλοντος
- ✓ Να αναπτυχθεί η κριτική σκέψη και η ευρηματικότητα των μαθητών
- ✓ Να αναπτυχθεί η έννοια της συλλογικής και ατομικής ευθύνης απέναντι στο περιβάλλον και στο σύνολο
- ✓ Να αναπτυχθεί η συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- ✓ Να γνωρίσουν τα παιδιά σύγχρονες και καινοτόμες ρομποτικές συσκευές και κατασκευές και να εξοικειωθούν με τον προγραμματισμό τους

ΤΟ ΑΧΑΝΕΣ ΚΥΒΕΡΝΟΣΥΜΠΑΝ: ΚΙΝΔΥΝΟΙ, ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 - 90΄

Σχεδιασμός – Εισηγητές: Εξειδικευμένα στελέχη, Αξιωματικοί Ειδικών Καθηκόντων Πληροφορικής και Υγειονομικού, Ψυχολόγοι της Διεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος

Η μεγάλη ανάπτυξη του τομέα της πληροφορικής και η αυξημένη συμμετοχή των πολιτών στη νέα εποχή της Κοινωνίας της Πληροφορίας, επέφεραν σημαντικά τεχνολογικά επιτεύγματα και εξυπηρετήσεις στην κοινωνία, που αφενός διευκολύνουν την καθημερινότητα, αφετέρου δημιουργούν πεδίο κατάλληλο και για την εμφάνιση μορφών εγκληματικής δραστηριότητας με τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Ειδικά στην εποχή που διανύουμε, η πανδημία του COVID-19 και η ανάγκη για την απρόσκοπτη συνέχιση της λειτουργίας του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, επιτάχυνε τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους προκειμένου να προσαρμοστούν στα νέα δεδομένα αξιοποιώντας τεχνολογίες απομακρυσμένης πρόσβασης. Στον εκπαιδευτικό τομέα εφαρμόστηκε η τηλεεκπαίδευση αξιοποιώντας τις ώριμες τεχνολογίες ομαδικών τηλεδιασκέψεων και διαμοιρασμού υλικού, ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έτσι ακόμη και παιδιά κάθε ηλικίας, ξεκινώντας από 4 ετών, συμμετέχουν σε πολλές από αυτές τις δραστηριότητες «συνδεδεμένα ψηφιακά».

Επομένως, καθίσταται σαφής η ανάγκη για εκπαίδευση των πολιτών στις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών και της ασφαλούς χρήσης αυτών και ενσωμάτωση αυτής στην εκπαιδευτική διαδικασία, από τις πρώτες κιόλας βαθμίδες.

Το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας συμμετέχει δια της Διεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στα εκπαιδευτικά προγράμματα του Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη, έχοντας ως στόχο την **ενημέρωση μαθητών, εκπαιδευτικών**, για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των κινδύνων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες, τις διαδικτυακές αγορές, τα φαινόμενα διαδικτυακής βίας, τους κινδύνους που ελλοχεύουν στις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, κ.ά. γιατί Με την εξέλιξη της τεχνολογίας προκύπτουν καθημερινά νέες μορφές κυβερνοεγκλήματος.

Μέσα από την **προβολή επικαιροποιημένου διαδραστικού υλικού**, το οποίο συνοδεύεται από σύγχρονο οπτικοακουστικό υλικό, και μέσα από τη συζήτηση με εξειδικευμένα στελέχη της Υπηρεσίας στον τομέα της Πληροφορικής, της Νομικής, των Οικονομικών και της Ψυχολογίας δίνεται η δυνατότητα στους πολίτες και ιδιαίτερα στα παιδιά, τους ψηφιακούς πολίτες του μέλλοντος, να αναγνωρίσουν τις επισφαλείς συμπεριφορές που μπορούν να εκδηλωθούν μέσω διαδικτύου.

Στόχος είναι η μεταφορά των πραγματικών εμπειριών της Υπηρεσίας μας μέσα από την καθημερινή επαφή με τους πολίτες ώστε να επιτευχθεί η θωράκιση της ευαίσθητης ηλικιακής ομάδας των παιδιών και των εφήβων, καθώς οι ενημερωμένοι χρήστες μπορούν να χρησιμοποιήσουν με ασφάλεια το διαδίκτυο.

Οι θεματολογίες διαφοροποιούνται ανάλογα με το κοινό και αφορούν:

- την αποστολή της Διεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος,
- τις διαδικτυακές απειλές και μέτρα προστασίας,
- τα αδικήματα και τρόπους που αυτά διαπράττονται μέσω διαδικτύου,
- το φαινόμενο του διαδικτυακού εκφοβισμού (Cyberbullying)
- τις κυβερνοεπιθέσεις ενάντια σε πληροφοριακά συστήματα και την ψηφιακή υποκλοπή δεδομένων,
- τα διαδικτυακά τυχερά παίγνια και τον εθισμό,
- τον σεξουαλικό εκβιασμό και εξαναγκασμό μέσω διαδικτύου και το sexting,
- την παρουσίαση της ενημερωτικής καμπάνιας SAY NO, ενάντια στον σεξουαλικό εκβιασμό και εξαναγκασμό, ανηλίκων και ενηλίκων, μέσω του διαδικτύου,
- τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Social Media).

Θ Ε Α Τ Ρ Ο – Θ Ε Α Τ Ρ Ι Κ Η Α Γ Ω Γ Η

ΕΝΑΣ ΚΥΚΛΟΣ ΧΩΡΙΣ ΚΙΜΩΛΙΑ: Κάπως έτσι γεννήθηκε το θέατρο

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 – 90΄

Εισηγητής: Νίκος Νίκας, Φιλολόγος, Καθηγητής Υποκριτικής, Ηθοποιός

Η αίσθηση του κύκλου του «καθόμαστε όλοι γύρω – γύρω» και έτσι αρχίζει να δημιουργείται η ανάγκη « να γνωριστούμε» από την αρχή. Τα μάτια θα «παίξουν» με τα βασικά συναισθήματα και τις καθημερινές διαθέσεις: χαρά, λύπη, φόβος, θυμός, αγάπη, μίσος. Αμέσως μετά το όνομα κάθε παιδιού ξεχωριστά θα γίνει αφορμή να οροθετηθεί η πραγματική του υπόσταση μέσα από το σύνολο των συμμαθητών του. Πώς μας βλέπουν οι άλλοι; Τι βλέπουμε εμείς;

Και ακριβώς στο σημείο αυτό αρχίζει το παιχνίδι της αφήγησης μιας ιστορίας που θα φτιάχεται κάθε φορά από τα ίδια τα παιδιά. Όμως οι ιστορίες έχουν ανάγκη τα πρόσωπα για να ζωντανέψουν. **Εδώ αρχίζει τα θέατρο με την κυτταρική του μορφή: Κάποιος απαντάει κάτι σε κάποιον. Έτσι τα παιδιά χωρίς να το καταλάβουν θα αρχίσουν να μπαίνουν σε ρόλους.** Οι ρόλοι αυτοί με τη σειρά τους θα «ζητήσουν» κάποια βασικά στοιχεία μεταμόρφωσης: ένα μαντήλι, ένα καπέλο, ένα σεντόνι, ένα ζευγάρι γάντια, γυαλιά κ.ά. Έτσι ο κόσμος της σκηνής αρχίζει να διαμορφώνεται «αυτόματα» σε μια άλλη πραγματικότητα.

Οι ρόλοι όμως χρειάζονται «καθοδήγηση». Έτσι κάποια παιδιά αναλαμβάνουν να «σκηνοθετήσουν» τους ρόλους. Και να... Κάναμε θέατρο γιατί:

- Φτιάξαμε την ιστορία
- Ζωντανέψαμε τα πρόσωπα
- Δημιουργήσαμε σκηνικό χώρο
- Χρησιμοποιήσαμε σκηνοθέτη

Ένα devised project που διαμορφώνεται κάθε φορά διαφορετικά ανάλογα με την κάθε φορά διαφορετική ματιά της κάθε ομάδας. Ένας ολόφρεσκος τρόπος να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τα βασικά συστατικά του θεάτρου χωρίς να το «διδασχθούν».

Μ Ο Υ Σ Ι Κ Η

ΖΩΓΡΑΦΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΣΙΩΠΗ

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 - 90΄

Εισηγητής Θεοδωρής Οικονόμου, Συνθέτης, Royal College of Music στο Λονδίνο

Ανακαλύπτοντας τα μυστικά της μουσικής.

Τί είναι η μουσική;

Από πού έρχεται και πού πάει;

Τι είναι ο ρυθμός, η μελωδία, η αρμονία;

Ποιος είναι ο αγαπημένος σου ήχος;
 Το πιο αγαπημένο σου όργανο;
 Έχετε δει ή ακούσει ποτέ μία ορχήστρα να παίζει;
 Τι είναι η ορχήστρα;
 Μα τί κάνει επιτέλους ο μαέστρος;
 Υπάρχει καλή και κακή μουσική;
 Μπορείς να μου τραγουδήσεις το αγαπημένο σου τραγούδι;
 Θες να το ακούσουμε όλοι μαζί;
 Πόσοι έχουν πάει σε μία τζαζ συναυλία;
 Ο ροζ πάνθηρας τι όργανο παίζει;
 Τι όργανο είναι αυτό;
 Έγχωρο; Πνευστό; Κρουστό;
 Πάμε να δούμε μία συναυλία στο Παρίσι;
 Η μουσική της Αφρικής είναι ίδια με όλες τις άλλες;
 Της Αργεντινής;
 Ποια είναι τα παραδοσιακά όργανα της Ελλάδας και πώς ηχούν;
 Μπορούμε με την φωνή μας να συνθέσουμε ένα μουσικό μοτίβο;
 Έχετε όρεξη να χορέψουμε;

Εξέλιξη του προγράμματος

- Ξεκινάμε από τη σιωπή. Πώς ο ήχος σπάει τη σιωπή. Παράγουμε ήχους οικείους.
- Διαδραστικό «Πινγκ-Πόνγκ» ερωτήσεων και απαντήσεων σε σχέση με τη μουσική, τον ήχο με οπτικοακουστικά παραδείγματα.
- Εισαγωγή στην έννοια του ρυθμού και της μελωδίας μέσω ζωντανών δράσεων. (φωνητικών και κινησιολογικών).
- Ταξιδεύουμε στις μουσικές του κόσμου, ακούγοντας και βλέποντας αποσπάσματα από συναυλίες διαφόρων ειδών μουσικής και σχολιασμός και παρατήρηση των ιδιαιτεροτήτων κάθε μουσικού τρόπου.
- Εκφραζόμαστε ελεύθερα τραγουδώντας και χορεύοντας τις αγαπημένες μας μουσικές – τραγούδια σε ένα παιχνίδι επικοινωνίας.

Σκοπός του προγράμματος: Η μουσική αποτελεί ίσως τη μοναδική άυλη ευτυχία και για τους περισσότερους από εμάς είναι μία πολύτιμη συντροφιά. Σκοπός μας είναι να δημιουργήσουμε κατ' αρχάς καλούς και έξυπνους ακροατές καθώς και να δώσουμε μία άλλη διάσταση σε σχέση με το τί είναι μουσική. Ανακαλύπτουμε νέα μουσικά είδη, μαθαίνουμε να ακούμε, να παρατηρούμε, διευρύνουμε τη φαντασία μας και τέλος στόχος μας είναι να λειτουργήσει αυτή η συνάντηση ως έναυσμα στον κάθε ένα από τους συμμετέχοντες για να αφηθεί στην γοητεία και τη συγκίνηση του κόσμου της μουσικής τέχνης.

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

ΨΥΧΙΚΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΝΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΑΙ ΤΟ ΣΤΡΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΣΚΟΛΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 - 90΄

Εισηγήτρια: Μαρία Μπαρδουνιώτη, Σχολική Ψυχολόγος MSc

Η πανδημία άλλαξε τη ζωή μας με πολλούς τρόπους. Οι αλλαγές αυτές δεν ήταν δυνατό να μην επηρεάσουν και τη ζωή των παιδιών επιφέροντας αναστάτωση άλλοτε μικρότερη άλλοτε μεγαλύτερη. Το πρόγραμμα αυτό, **στόχο έχει** να βοηθήσει τα παιδιά να κατανοήσουν και να έρθουν σε επαφή με τα συναισθήματά τους και να βρουν έξυπνους και ευφάνταστους τρόπους να διαχειριστούν το στρες και να δουν τις δυσκολίες με άλλο μάτι: ως ευκαιρία μάθησης, ανάπτυξης, εξέλιξης και ενδυνάμωσης.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΗ – ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΑΞΗΣ - ΦΙΛΙΚΟΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΕΣ

Πώς προστατεύουμε τις φιλίες και τα δικαιώματά μας στην τάξη μας!

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 - 90΄

Εισηγητής: Γιώργος Μόσχος, Νομικός, Εμπειρογνώμονας δικαιωμάτων του παιδιού, Συνήγορος του Παιδιού (Ιούλιος 2003 - Ιανουάριος 2018)

Ύστερα από μια σύντομη εισαγωγή στα δικαιώματα και στις σχέσεις φιλίας, παρουσιάζεται η ιστορία μιας παρέας συμμαθητών, στην οποία υπάρχουν διαφωνίες, παρεξηγήσεις και κοροϊδίες και περιγράφεται ένα ενδεικτικό περιστατικό. Στη συνέχεια οι ρόλοι της ιστορίας γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας και ανάλυσης σε μικρές ομάδες και ακολουθεί συζήτηση με τη μορφή συμβουλίου τάξης για τη διαχείριση του περιστατικού. Η συνάντηση ολοκληρώνεται με συζήτηση για το εάν η τάξη μπορεί να υιοθετήσει την πρακτική των συμβουλίων και των «φιλικών παρατηρητών», δηλαδή μαθητών που αναλαμβάνουν να παρατηρούν και να υποστηρίζουν την τήρηση όσων έχουν συμφωνηθεί στο συμβούλιο τάξης.

Μεθοδολογία: Χρησιμοποιείται συμμετοχική, παραστατική και ομαδοσυνεργατική μεθοδολογία, αξιοποιούνται παιχνίδια ομάδας, δραματοποίηση, τεχνικές θεάτρου φόρουμ και δίνονται πληροφορίες με ευέλικτα και φιλικά προς τα παιδιά εργαλεία.

Εξέλιξη του προγράμματος: Σπάσιμο πάγου με κινητικά παιχνίδια. Εισαγωγή στην έννοια της φιλίας. Σύντομη αναφορά στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και στην έννοια των δικαιωμάτων, των ορίων και των τρόπων επίλυσης των συγκρούσεων. Παρουσιάζεται η ιστορία μιας παρέας συμμαθητών, όπου αναπτύσσονται διαφωνίες, παρεξηγήσεις και κοροϊδίες. Τα παιδιά χωρίζονται σε 6 μικρές ομάδες και, με κατάλληλες οδηγίες, κάθε ομάδα επεξεργάζεται ένα ρόλο. Ύστερα ένας εκπρόσωπος κάθε ομάδας

παρουσιάζει την οπτική του ρόλου αυτού, τα δικαιώματά του, όπως τα καταλαβαίνει, και το πως ένοιωσε στην ιστορία. Επιχειρείται διάλογος ανάμεσα σε ρόλους. Στη συνέχεια, δύο παιδιά αναλαμβάνουν να συντονίσουν ένα «εικονικό συμβούλιο» της τάξης, στο οποίο συζητείται το περιστατικό. Τέλος, προβληματιζόμαστε για το πώς είναι καλό να λειτουργεί η τάξη σε αντίστοιχες περιπτώσεις, και αν μπορούν τα παιδιά να αναλαμβάνουν ρόλους ως φιλικό παρατηρητές, για να είναι σεβαστά τα δικαιώματα όλων και να αποφεύγονται παρεξηγήσεις, συγκρούσεις, κοροϊδίες και πικρίες. Η συνάντηση ολοκληρώνεται με συζήτηση για το αν η τάξη μας μπορεί στα αλήθεια να υιοθετήσει την πρακτική των συμβουλίων και των φιλικών παρατηρητών.

ΠΟΙΟΙ ΦΙΛΟΙ...

Ομάδα 20 - 25 μαθητές, διάρκεια 70 - 90΄

Εισηγητές: Μάριος Κουκουνάρας Λιάγκης, Αναπλ. Καθηγητής ΕΚΠΑ
Ηρώ Ποταμούση, Κοινωνιολόγος, Θεατροπαιδαγωγός,
Υπ. Δρ. ΠΤΔΕ Παν/μιο Αιγαίου

Θέμα του προγράμματος είναι η περιπέτεια της εφηβείας και η αγωνιώδης διαδικασία των εφήβων να βρουν απαντήσεις στις ερωτήσεις «Ποιος είμαι;» και «Ποια είναι η θέση μου στον κόσμο;». Σε αυτό το παιχνίδι αναζήτησης απαντήσεων πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραματίζουν οι φίλοι και η οικογένεια κάνοντας τη ζωή περισσότερο περίπλοκη για τον έφηβο και την έφηβη. Βασικά θέματα του προγράμματος είναι οι αλλαγές που παρατηρούνται στη μετάβαση από την παιδική στην εφηβική ηλικία, καθώς και οι σχέσεις με τους συνομήλικους και με τους γονείς στην πρώτη εφηβεία. Το πρόγραμμα αξιοποιεί τεχνικές εκπαιδευτικού δράματος με βάση την ιστορία ενός μαθητή μέσης εφηβείας.

Ειδικότερα μέσα από την ιστορία και τις δραστηριότητες προσδοκούμε οι μαθητές/τριες:

- να αντιμετωπίζουν την πολυπλοκότητα της εφηβικής ζωής και τα ερωτήματα σχετικά με την ταυτότητα ως ένα στάδιο αυτοσυνειδησίας στη ζωή κάθε ανθρώπου
- να αντιλαμβάνονται ότι στο πλαίσιο της αναζήτησης ταυτότητας οι αποφάσεις, που παίρνει ο έφηβος, και οι επιλογές, που κάνει, έχουν τις συνέπειές τους
- να αναλύουν την επίδραση που έχει το οικογενειακό, σχολικό και φιλικό (συνομήλικο) περιβάλλον στο φαινόμενο του εκφοβισμού και τη δυναμική των σχέσεων μεταξύ των προσώπων που πρωταγωνιστούν στα σχετικά περιστατικά και αυτών που τα παρακολουθούν.

Διευθύντρια ΙΑΛ: Καλή Κυπαρίσση

Υπεύθυνη εκπαιδευτικών προγραμμάτων: Ιωάννα Ρωμηού

Τηλ. επικοινωνίας: 216 900 3722, 216 900 3700

Ηλεκτρονική διεύθυνση: education@laskaridisfoundation.org

Ιστοσελίδα: www.laskaridisfoundation.org